

[Adam Møller.]

militære chefers påtalemyndighed, om deres adgang til at ikende straf uden dom — selvfølgelig med de nuværende bestemmelser om, at sådanne arbitrære afgørelser til enhver tid kan forelægges de ordinære domstole, hvis nogen mener sig uretfærdigt behandlet. Disse ting er faktisk de punkter, der har været mest diskussion om i udvalget og her i salen, og det vil samtidig være det, der vil blive mest diskussion om, når disse forslag skal føres ud i praksis. Det drejer sig nemlig om at finde en praktisk og hensigtsmæssig løsning på retsforhold, som har en stor betydning for arbejds klima og trivsel for de mange tusinde medborgere, der nu har og i årene, der kommer, vil få deres virke i forsvaret.

Det drejer sig jo om et meget stort personel; det drejer sig om en størrelsesorden mellem 10.000 og 20.000, der daglig virker i forsvaret, og der sker jo en fornyelse med visse mellemrum. På baggrund af at tidligere talere i denne sag meget ofte har udtalt sig, som om disse love kun gjaldt for de værnepligtige, vil jeg dog gerne understrege, at det er jo ikke tilfældet. Det er love, der gælder for hele forsvarets personel fra forsvarschefen og hele vejen ned til den yngste indkaldte rekrut og nødvendigvis må gøre det, for at forsvarets organisation kan komme til at virke hensigtsmæssigt og efter de mål, som folketinget har vedtaget at forsvaret skal virke efter, og som regeringen har givet bestemmelse om.

Hvis man skal kunne betjene et så stort personel som mellem 10.000 og 20.000, ja, så er det klart, at man også må sørge for, at sagerne kan bringes til en forholdsvis hurtig afgørelse. Nu ved vi jo, at disse 10.000-20.000 inden for de tre værn er fordelt på en hel række tjenestesteder landet over, i en hel række enheder er de spredt ud over landet. Når man så tænker på, at auditørkorpset omfatter 1 generalauditør og 9 auditører, hvis jeg husker tallene rigtigt, så vil man forstå, at disse har meget vanske-

ligt ved at nå ud til det personel, det drejer sig om at betjene med hensyn til deres retsstilling inden for den tjeneste, som de udøver. Langt bedre vil det naturligvis blive, hvis man som nu bibeholder den ordning, at det er de chefer, der i det daglige vel mere end ledere på andre arbejdspladser deler arbejds vilkår med dem, der er ansat, og som måske dag ud og dag ind deler forhold med dem; de har et så nært kendskab til de pågældende, at de langt bedre er i stand til at bedømme de forseelser, der forekommer netop inden for det militære miljø, og det er jo disse forseelser, som disse særlove, der adskiller sig fra de øvrige civile love, beskæftiger sig med.

Det er vel også en betryggelse for alle, f. eks. for de værnepligtige, at de, der har at gøre med disse sagers behandling, med påtalemyndighed, med straffastsættelse uden dom, er folk, som selv har aftjent deres værnepligt — således som enhver befalingsmand, altså enhver chef inden for forsvaret, skal have gjort det — og som altså kender vilkårene for denne arbejdsplads.

Ud fra mine erfaringer må jeg sige, at jeg tror, der er langt større tillid hos soldaten til, at han får bedømt sine forhold rigtigt af en mand, som han kender fra den daglige tjeneste, i stedet for at han får en eller anden jurist hentet fra et kontor et eller andet sted til at bedømme sin sag. Hvis det ikke skal ske på den måde, at det kun bliver en papirbehandling, hvor man altså går væk fra umiddelbarhedsprincippet inden for retsplejen, så må det jo også medføre, at auditørerne skal foretage et betydeligt antal rejser rundt omkring i landet for at komme i kontakt med dem, der har forset sig mod de pågældende love, og som altså skal have deres sag behandlet. Jeg tror, dette vil blive meget omfattende og meget uheldigt og give en ringe sagsbehandling til ugunst for dem, der gerne skulle have trivsel på deres arbejdsplads.

Jeg vil i den forbindelse gerne sige, at det bliver jo heller ikke helt billigt. Der er ofte både her i folketinget og uden for